

Local content: od deklaracji do praktyki. Biznes i administracja przy okrągłym stole w KIG

Polskie firmy z branż energetycznej, stalowej i cyfrowej rozmawiały z przedstawicielami MAP, Ministerstwa Energii, GUS, PFR i zamawiających o tym, dlaczego ich zdaniem zasady local content wciąż rzadko przekładają się na wyniki przetargów i jak to zmienić. Spotkanie zorganizowała Krajowa Izba Gospodarcza.

Uczestnicy omówili dotychczasowe dobre praktyki w zakresie stosowania zasad *local content* w przetargach publicznych oraz przedstawili postulaty służące dalszemu zwiększaniu udziału krajowego przemysłu w strategicznych inwestycjach.

Dialog, który buduje rynek: jak przekuć potencjał polskich firm w nowe standardy

Budowanie silnej gospodarki wymaga ścisłej współpracy biznesu i administracji. Krajowa Izba Gospodarcza zebrała przy jednym stole przedstawicieli polskich producentów z branż energetycznej, stalowej i cyfrowej wraz z reprezentantami rządu Panią Minister Elizą Zeidler oraz Panem Ministrem Konradem Wojnarowskim, a także ekspertami PFR, GUS i zamawiającymi ze spółek Orlen, PSG, Energa, Enea, PERN i PIDU. *„Dziś nie spotykamy się po to, by dyskutować o idei, ponieważ co do ważności Local Content wszyscy się zgadzamy. Celem dzisiejszego spotkania jest przejście od intencji do praktyki. Chcemy odpowiedzieć na pytanie: co musi się zmienić w przetargach, standardach zakupowych i weryfikacji, aby środki inwestycyjne budowały trwałą zdolność naszej gospodarki, odporność i bezpieczeństwo technologiczne”* – podkreśliła na początku **Karolina Opielewicz, członkini zarządu, dyrektorka generalna KIG.**

Wdrożenie w praktyce: Dobry początek i wyzwania łańcuchów dostaw

Choć od ogłoszenia definicji *local content* minęło pół roku, praktyka pokazała, że wdrażanie kryteriów promujących krajowe dostawy wymaga dalszego wsparcia.

Zwrócono uwagę, że obecne Prawo zamówień publicznych oraz zasady wydane przez MAP stwarzają solidne podstawy do oceny pochodzenia produktów i kryteriów jakościowych. Wyzwaniem wciąż pozostaje precyzyjna weryfikacja rzeczywistego pochodzenia materiałów oraz urządzeń na dalszych etapach łańcucha dostaw, gdzie postępowania bywają oparte na formalnych oświadczeniach pośredników i kryterium cenowym. Na ten aspekt zwróciła uwagę **Agnieszka Durlik, członkini zarządu KIG, dyrektorka generalna Sądu Arbitrażowego przy KIG:** „celem wspólnych działań, które wspiera KIG, jest wypracowanie z administracją dobrych praktyk”.

Dotyczy to m.in. projektów z zakresu infrastruktury krytycznej, w których o bezpieczeństwie decyduje dbałość o lokalny serwis i oprogramowanie. Przykład wskazany przez branżę stalową – dotyczący dostaw rur w ośmiu projektach

Krajowa Izba Gospodarcza

ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa, tel.: +48 (22) 630 96 00, e-mail: kig@kig.pl, www.kig.pl

gazociągowych o wartości 142,2 mln zł – pokazuje obszar o dużym potencjale do wypracowania bardziej efektywnych mechanizmów wspierających polski przemysł.

*„Dziś w Polsce bardziej opłaca się być dystrybutorem chińskich urządzeń niż producentem, który zatrudnia inżynierów i technologów, rozwija własne technologie i płaci tu podatki” – mówi **Maciej Wyczęsany, Prezes Zarządu Apator SA.** „Nie prosimy o przywileje, tylko o to, by zamawiający sprawdzali, kto naprawdę produkuje to, co kupują. Dziś wystarczy oświadczenie pośrednika. Mamy pewne narzędzia w prawie zamówień publicznych, mamy Dobre praktyki MAP, brakuje tylko obowiązku i wzorców ich stosowania” – dodaje Prezes Apatora.*

Tomasz Bendlewski, wiceprezes zarządu Asseco Poland wskazuje: *„Nie pytajmy wyłącznie, ile procent kontraktu przypadnie polskim wykonawcom. Kluczowe pytanie brzmi: co pozostanie w Polsce po zakończeniu inwestycji? Czy powstanie trwała zdolność polskiej gospodarki do samodzielnego działania, konkurowania i reagowania na zewnętrzne kryzysy. Local content powinien być zatem rezultatem, który tworzy w kraju zdolności projektowe, kompetencje, odporność oraz kontrolę nad technologią i danymi”.*

Na bezpieczeństwo technologii zwraca też uwagę **Marcin Adler, Prezes Zarządu DGT:** *„Kto kontroluje kod źródłowy, klucze i aktualizacje oprogramowania, ten kontroluje infrastrukturę – nie tylko w dniu dostawy, ale przez cały okres jej eksploatacji. Dlatego local content nie może być jedynie deklaracją w ofercie. Musi przekładać się na rzeczywiste kompetencje i kontrolę nad technologią – od przetargu po ostatnią aktualizację. Stawką jest bezpieczeństwo państwa: to, by prąd, gaz i woda docierały do ludzi niezależnie od decyzji, które mogłyby zapaść gdzie indziej”.*

*„Wygrana polskiej firmy w przetargu nie może być przypadkiem ani przejawem desperacji oferenta w walce o przeżycie. Gdy zakupy materiałów trafiają do zamawiającego lub generalnego wykonawcy bez żadnych dodatkowych wymagań oprócz ceny rury przyjeżdżają z drugiego końca świata, a traci cały krajowy łańcuch: huty, producenci rur i izolacji przewoźnicy i budżet państwa. Stawiamy sprawę jednoznacznie – jeżeli w postępowaniu nie ma innych kryteriów niż cena, to zamawiający nie ma local content” - stwierdził **Henryk Orczykowski, prezes zarządu Stalprofil.***

Deklaracja administracji: Zrównoważony rozwój i suwerenność

Przedstawiciele rządu podkreślili gotowość do dalszego dialogu i udoskonalania procedur w partnerstwie z rynkiem:

Eliza Zeidler, sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych podsumowuje:

„Local content nie służy wprowadzaniu krajowych preferencji, bo obowiązują nas reguły wspólnego rynku europejskiego. Chcemy, aby polskie firmy mogły skutecznie

konkurować. To proces. Nie chcemy, by o wyborze decydowała wyłącznie cena, lecz by wygrywały oferty najkorzystniejsze. Do zmiany praktyk zakupowych potrzebne są komunikacja i edukacja.”

Natomiast **Konrad Wojnarowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Energii** stwierdził, że:

„Ministerstwo Energii pracuje nad Polityką energetyczną Polski. Również w Krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu chcemy wzmacniać local content. Nowelizacja ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa wprowadza mechanizm weryfikacji dostawców wysokiego ryzyka. Realizujemy też program jądrowy, w którym local content jest priorytetem.”

Rekomendacje rynku: Bezpieczeństwo prawne, jakość i wspólny standard

Uczestnicy spotkania zgodnie podkreślają, że kluczem do pełnego wykorzystania potencjału krajowych producentów nie jest tworzenie nowych regulacji, lecz odważniejsze stosowanie istniejących mechanizmów Prawa zamówień publicznych. Aby dotychczasowe starania zamawiających przynosiły jeszcze lepsze rezultaty, firmy proponują wprowadzenie czytelnych standardów weryfikacji łańcucha dostaw, sięgających rzeczywistego producenta oraz kluczowych poddostawców. Kwestia ta ma priorytetowe znaczenie w obszarze infrastruktury krytycznej i technologii cyfrowych, gdzie o długofalowym bezpieczeństwie decyduje pełna kontrola nad oprogramowaniem, kodami źródłowymi oraz gwarancja niezależnego serwisu – w ścisłej harmonii z wymogami dyrektywy NIS 2.

Partnerzy rynkowi zwracają również uwagę na potrzebę nadania realnej, odczuwalnej wagi kryteriom pozacenowym, takim jak: rzeczywiste miejsce produkcji, kontrola nad oprogramowaniem i jego aktualizacjami czy zdolność do serwisowania produktu w całym cyklu życia. W odpowiedzi na obawy zamawiających przed ryzykiem prawnym, biznes zaoferował pełne partnerstwo: od przygotowania wzorcowej dokumentacji przetargowej i umownej, przez stałą współpracę w ramach zespołu roboczego, po udział w pracach GUS nad kalibracją metodyki pomiaru local content. Przedsiębiorcy wyraźnie akcentują, że celem tych działań nie jest protekcjonizm, lecz budowanie obiektywnych, mierzalnych i zgodnych z prawem UE zasad, które pozwolą strategicznym inwestycjom publicznym trwale wzmacniać kompetencje i odporność polskiej gospodarki.

O inicjatywie i roli KIG

Inicjatywa „Local Content – od deklaracji na papierze do wartości gospodarczej” zrzesza polskich producentów z branż energetycznej, stalowej i cyfrowej, w tym firmy Apator SA, Asseco Poland SA, Atende SA, Atende Industries sp. z o.o., DGT sp. z o.o., Izostal SA i Stalprofil SA. Celem wspólnych działań jest wypracowanie z administracją

i zamawiającymi praktycznych zasad stosowania oraz weryfikacji *local content* w zamówieniach publicznych.

Spotkanie zorganizowała Krajowa Izba Gospodarcza, która zadeklarowała kontynuację dialogu tworząc przestrzeń do kolejnych spotkań oraz prac nad konkretnymi rozwiązaniami wspierającymi polską gospodarkę.